

EXOTEN OP INTERNET

In de afgelopen eeuw heeft de mens het Nederlandse landschap drastisch veranderd. Veel soorten zijn achteruit gegaan of zelfs helemaal verdwenen. De laatste decennia komen ook steeds meer nieuwe soorten ons land binnen, soms op eigen kracht, maar vaak een handje geholpen door de mens. Denk aan snuitkevers die met struiken uit Italië ons land worden binnen gebracht of zeedieren die met ballastwater van schepen de oceanen overgesleept worden. De meeste exoten zijn onschuldig, maar sommige kunnen invasief worden en dan ecologische en economische schade veroorzaken.

Binnen het project Exoten in het Nederlands Soortenregister wordt de bekende informatie over exoten in Nederland bijeengebracht. Het project bestaat uit in twee onderdelen:

1. Het samenstellen van een lijst van exoten in Nederland;
2. Het bijeenbrengen van informatie over 25 voorbeeldsoorten.

De informatie is verzameld door Nederlandse specialisten op het gebied van flora en fauna, onder meer afkomstig van de Particuliere Gegevenbeherende Organisaties (PGO's). Met de resultaten kunnen overheden en wetenschappers eenvoudig zien welke exoten waar in Nederland aanwezig zijn en kunnen

FOTO: ROY KLEUKERS

ze analyseren hoe de soorten zich ontwikkelen en welke risico's ze mogelijk opleveren. Eveneens kunnen met de gegevens manieren gevonden worden om te voorkomen dat schadelijke exoten in Nederland terechtkomen of verder verspreid worden.

Informatie over het project is te vinden op de internetpagina www.nederlandsesoorten.nl/exoten. Hierop staan 925 exotische planten, dieren en schimmels die in Nederland voorkomen. Van 25 voorbeeldexoten staat uitgebreide informatie op de internetpagina. De Grote waternavel is hier een voorbeeld van. Deze waterplant kwam in de natuur terecht doordat mensen hun overtollige vijverplanten in de sloot gooiden. Sinds de eerste waarneming in 1994 heeft de plant kans gezien zich over een groot deel van Nederland te verspreiden. Sommige water-

gangen raakten in korte tijd volledig overgroeid, waarbij inheemse begroeiing werd wegconcurrereerd. Van de voorbeeldsoorten is op de internetpagina extra informatie te vinden zoals verspreidingskaartjes, foto's en filmpjes, herkenning, schade en nut.

FOTOWEDSTRIJD B(L)OEIENDE BEEKOEVERS

Waterschap Roer en Overmaas organiseert een fotowedstrijd waarbij bloeiende zomerplanten centraal staan. Voorwaarde is dat de foto gemaakt is in het werkgebied van het Waterschap Roer en Overmaas (Zuid-Limburg tot en met Roermond) in de maanden juni, juli en augustus 2009. Alle foto's worden gepubliceerd op de internetpagina www.overmaas.nl. Met het insturen van uw foto verleent u toestemming aan het waterschap om deze te gebruiken voor publicaties, uiteraard met vermelding van uw naam. Stuur uw foto naar e-mailadres: fotowedstrijd@overmaas.nl. Vermeld bij de foto waar ze gemaakt is en door wie. De uiterste inzendingdatum is 1 september 2009. Wat er te winnen is, is nog niet bekend, wel is bekend dat natuurliefhebbers er blij mee zullen zijn. De foto's van de winnaars komen in de nieuwsbrief van het waterschap en het Zondagsnieuws.

B I N N E N W E R K B U I T E N W E R K

OP DE INTERNETPAGINA WWW.NHGL.NL IS DE MEEST ACTUELE AGENDA TE RAADPLEGEN

● **ZATERDAG 4 JULI** organiseert de **Libellenstudiegroep** een excursie in de omgeving van Weert. Vertrek om 10.00 uur. Verplichte opgave bij Jan Hermans (tel. 0475-462440).

● **ZATERDAG 4 JULI** leidt Pierre Thomas (pierre-thomas@home.nl) voor de **Plantenstudiegroep** een excursie over het spooreplacement van het Miljoenenlijntje in Simpelveld. Vertrek om 10.00 uur bij station Simpelveld.

● **ZONDAG 5 JULI** organiseert de **Mollusken Studiegroep Limburg** een excursie in Mariapeel. Vertrek om 10.30 uur bij de kerk in Helenaveen. Informatie en opgave bij Stef Keulen (tel. 045-4053602, biosk@home.nl).

● **MAANDAG 6 JULI** leidt Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661, spreuwenberg1@kpnplanet.nl) voor **Kring**

Heerlen een avondwandeling langs het Eyserbos. Vertrek om 19.00 uur vanaf de parkeerplaats bovenaan het Eyserbos.

● **ZATERDAG 11 JULI** organiseert de **Paddestoelenstudiegroep** een excursie naar het Swalmdal onder leiding van Gerard Dings. Samenkomst om 10.00 uur bij de parkeerplaats nabij het zwembad in Swalmen. Opgave bij Piet Kelderman (tel. 043-6016055, p.kelderman@hetnet.nl)

● **ZATERDAG 11 JULI** leidt Geert Kierkels (tel. 013-5073505, kierkels.schelle@wxs.nl) voor de **Plantenstudiegroep** een excursie in de omgeving van Sourbrodt (B). Vertrek om 10.00 uur bij de kerk van Sourbrodt. Verplicht aanmelden voor 4 juli.

● **DINSDAG 14 JULI** leidt Jan Egelmeers (tel. 043-6042655, egelmeers1@home.nl) voor de **Plantenstudiegroep** een streepexcursie in km-hok 181-313 bij Eckelrade. Vertrek om 9.30 vanaf

de achterzijde van NS-station Maas-tricht.

● **WOENSDAG 15 JULI** leidt Pierre Grooten (tel. 045-5753032, pierre_grooten@hetnet.nl) voor de **Plantenstudiegroep** een avondwandeling door het Geleenbeekdal bij Weustenrade. Vertrek om 19.00 uur bij café het Groene dal in Weustenrade.

● **DONDERDAG 16 JULI** verzorgt de **Paddestoelenstudiegroep** een practicumavond in de zaal onder de bibliotheek van Ransdaal, Ransdalerstraat 64 in Ransdaal. Aanvang 19.30 uur.

● **ZATERDAG 18 JULI** organiseert de **Libellenstudiegroep** een excursie in de omgeving van Kerkrade. Vertrek om 10.00 uur. Verplichte opgave bij Jan Hermans (tel. 0475-462440).

● **DINSDAG 21 JULI** leidt Jan Egelmeers (tel. 043-6042655, egelmeers1@home.nl) voor de **Plantenstudiegroep** een streepexcursie in km-hok 182-337

bij Obbicht. Vertrek 9.30 uur vanaf de achterzijde van NS-station Maas-tricht.

● **ZATERDAG 25 JULI** leidt Tineke de Jong (tel. 043-3521109, tineke.de.jong@kpnplanet.nl) voor de **Plantenstudiegroep** op de geboortedag van Jac. P.Thijssse een Thijsssewandeling door Maastricht. Vertrek om 10.00 uur bij het Natuurhistorisch Museum Maastricht.

● **ZATERDAG 25 JULI** organiseert de **Mollusken Studiegroep Limburg** een excursie ten oosten van Venlo. Vertrek om 10.30 uur bij sportpark Herungerberg, op kruispunt Klagenfurtlaan-Louisenburgweg. Informatie en opgave bij Stef Keulen (tel. 045-4053602, biosk@home.nl).

● **ZONDAG 26 JULI** leidt Joris van Alphen (tel. 0412-642469, familievanalphen@home.nl) voor de **Plantenstudiegroep** een excursie door het dal van de Ambève (B). Vertrek 9.00 uur

achterzijde NS-station Maastricht of 10.00 uur vanaf camping Dieupart in Aywaille (B).

● **ZONDAG 2 AUGUSTUS** leidt Johan den Boer (tel. 043-3625011, planten@mistletoe.nl) voor de **Plantenstudiegroep** een excursie over de spoorlijn tussen Sart en Nivezé (B). Vertrek om 10.00 uur vanaf de achterzijde NS-station Maastricht.

● **MAANDAG 3 AUGUSTUS** verzorgt de **Mollusken Studiegroep Limburg** een werkavond in Maastricht. Aanvang 20.00 uur. Opgave bij Stef Keulen (tel. 045-4053602, biosk@home.nl).

● **ZATERDAG 8 AUGUSTUS** leidt Bert Berden (tel. 0032-11-224032, bwk@inbo.be) voor de **Plantenstudiegroep** samen met de Likona plantenwerkgroep een excursie langs de spoorlijn bij station As in Nationaal Park Hoge Kempen (B). Vertrek 9.15 uur achterzijde NS-station Maastricht of om 10.00 uur vanaf station As.

● **ZATERDAG 8 AUGUSTUS** organiseert de **Paddenstoelenstudiegroep** een excursie naar de Epenerbaan in het Vijlenerbos. Vertrek om 10.00 uur vanaf parkeerplaats Zevenwegen. Opgave bij Piet Kelderman (tel. 043-6016055, p.kelderman@hetnet.nl).

● **ZONDAG 9 AUGUSTUS** leidt Guido Verschoor (tel. 043-3645880, eco-vers@orange.nl) voor de **Plantenstudiegroep** een streepexcursie langs de Caumerbeek (km-hok 197-321). Vertrek om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats aan de Spoorinsel te Heerlen.

● **DONDERDAG 13 AUGUSTUS** verzorgt de **Paddenstoelenstudiegroep** een practicumavond in de zaal onder de bibliotheek van Ransdaal, Ransdalerstraat 64 6312 AJ Ransdaal. Aanvang 19.30 uur.

● **ZATERDAG 15 AUGUSTUS** leidt Geert Peeters (tel. 0475-317091, gmt.pee-

ters@gmail.com) voor de **Plantenstudiegroep** een excursie langs de IJzeren Rijn. Vertrek 10.00 achterzijde NS-station Roermond, vlakbij gebouw Waterschapsbedrijf.

● **ZONDAG 23 AUGUSTUS** leidt Sjaak Gubbels voor de **Kring Venlo** een insectenexcursie op de Groote Heide. Vertrek om 14.00 uur infocentrum Groote Heide, Hinsbeckerweg 55 in Venlo.

● **WOENSDAG 26 AUGUSTUS** organiseert de **Vlinderstudiegroep** om 20.00 uur een bijeenkomst in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht.

COLOFON

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

ADRES

Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, kantoor@nhgl.nl, www.nhgl.nl.

DAGELIJKS BESTUUR

H. Tolkamp (voorzitter), D. Frissen (secretaris), R. Geraeds (ondervoorzitter) & L. Horst (bestuurslid).

KANTOOR

O. Op den Kamp, R. Steverink, S. Teeuwen & J. Cuypers.

LEDENADMINISTRATIE

O. Weinreich, ledenadministratie@nhgl.nl. Giro: 1036366. BIC: PSTBNL 21, IBAN: NL06 PSTB 0001 0363 66 België: 000-1501743-54.

LIDMAATSCHAP/BESTELLINGEN

€ 27,50 p/j. Leden t/m 23 j. & 65+ € 13,75; bedrijven, verenigingen, instellingen e.d. € 82,50. Publicaties zijn te bestellen bij het kantoor. Losse nummers € 4; leden € 3,50 (incl. porto) m.u.v. the-manummers.

PADDENSTOELENSTUDIEGROEP

P. Kelderman, Herkenbroekerweg 23, 6301 EG Valkenburg, paddestoelen@nhgl.nl.

PLANTENSTUDIEGROEP

O. Op den Kamp, Canisiusstraat 40, 6462 XJ Kerkrade, planten@nhgl.nl.

PLANTENWERKGROEP WEERT

J. Verspagen, Biest 18a, 6001 AR Weert, weert@nhgl.nl.

SPRINKHANENSTUDIEGROEP

W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, sprinkhanen@nhgl.nl.

STUDIEGROEP ONDERAARDSE KALKSTEENGROEVEN

G. Beckers, Moesdaal 65, 6228 HX Maastricht, sok@nhgl.nl.

VISSENWERKGROEP

V. van Schaik, Hoosveld 56, 6075 DB Herkenbosch, vissen@nhgl.nl.

VLINDERSTUDIEGROEP

J. Queis, Spaanse singel 2, 6191 GK Beek, vlinders@nhgl.nl.

VOGELSTUDIEGROEP

R. van der Laak, Bethlehemstraat 34, 6418 GK Heerlen, vogels@nhgl.nl.

WERKGROEP DRIESTRUIK

W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, driestruik@nhgl.nl.

ZOOGDIERENWERKGROEP

J. Regelink, Heuvenseweg 13, 6991 JH Rheden, zoogdieren@nhgl.nl.

KRINGEN

KRING HEERLEN

P. Spreuwenberg, Kleikoeleweg 25, 6371 AD Landgraaf, heerlen@nhgl.nl.

KRING MAASTRICHT

B. Op den Camp, Ambiorixweg 85, 6225 CJ Maastricht, maastricht@nhgl.nl.

KRING ROERMOND

M. de Ponti, Parklaan 10, 6045 BT Roermond, roermond@nhgl.nl.

KRING VENLO

F. Coolen, La Fontainestraat 43, 5924 AX Venlo, venlo@nhgl.nl.

KRING VENRAY

H. Alards, Dokter Kortmannweg 24, 5804 BA Venray, venray@nhgl.nl.

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

REDACTIE

G. Verschoor & O. Op den Kamp (hoofdredactie), H. Heijligers, J. Hermans, M. Lejeune, A. Lenders, A. Ova & J. Willems. redactie@nhgl.nl.

RICHTLIJNEN VOOR KOPIJ-INZENDING

Diegenen die kopij willen inzenden, dienen zich te houden aan de richtlijnen voor kopij-inzending. Deze kunnen worden aangevraagd bij de redactie of zijn te bekijken op www.nhgl.nl.

BASISONTWERP

J. Bruystens, grafisch ontwerper, Maastricht.

LAY-OUT & OPMAAK

Van de Manakker, Grafische communicatie, Maastricht, mvandemanakker@xs4.all.nl.

EDITING SUMMARIES

J. Klerkx, Maastricht.

DRUK

SHD Grafimedia, Swalmen.

COPYRIGHT

Auteursrecht voorbehouden. Overname slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

ISSN 0028-1107

provincie limburg

Het uitgeven van het Natuurhistorisch Maandblad wordt mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de provincie Limburg.

STICHTINGEN

STICHTING NATUURPUBLICATIES LIMBURG

Uitgever van publicaties, boeken en rapporten, snl@nhgl.nl.

STICHTING DE LIERELEI

Projectbureau voor onderzoek van natuur en landschap in Limburg, lierelei@nhgl.nl.

STICHTING NATUURBANK LIMBURG

Stichting voor het beheer van de waarnemingsgegevens van het NHGL, natuurbank@nhgl.nl.

STICHTING IR. D.C. VAN SCHAIK

Stichting voor het beheer van onderaardse kalksteengroeven in Limburg. Postbus 2235, 6201 HA Maastricht, vanschaikestichting@nhgl.nl.

STUDIEGROEPEN

FOTOSTUDIEGROEP

B. Morelissen, Agrimonie 14, 5931 ST Tegelen, foto@nhgl.nl.

HERPETOLOGISCHE STUDIEGROEP

D. Frissen, Hemelrijkstraat 6, 6301 AK Valkenburg, herpetofauna@nhgl.nl.

LIBELLENSTUDIEGROEP

J. Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne, libellen@nhgl.nl.

MOLLUSKEN STUDIEGROEP LIMBURG

S. Keulen, Mesweg 10, 6336 VT Hulsberg, mollusken@nhgl.nl.

MOSSENSTUDIEGROEP

P. Spreuwenberg, Kleikoeleweg 25, 6371 AD Landgraaf, mossen@nhgl.nl.